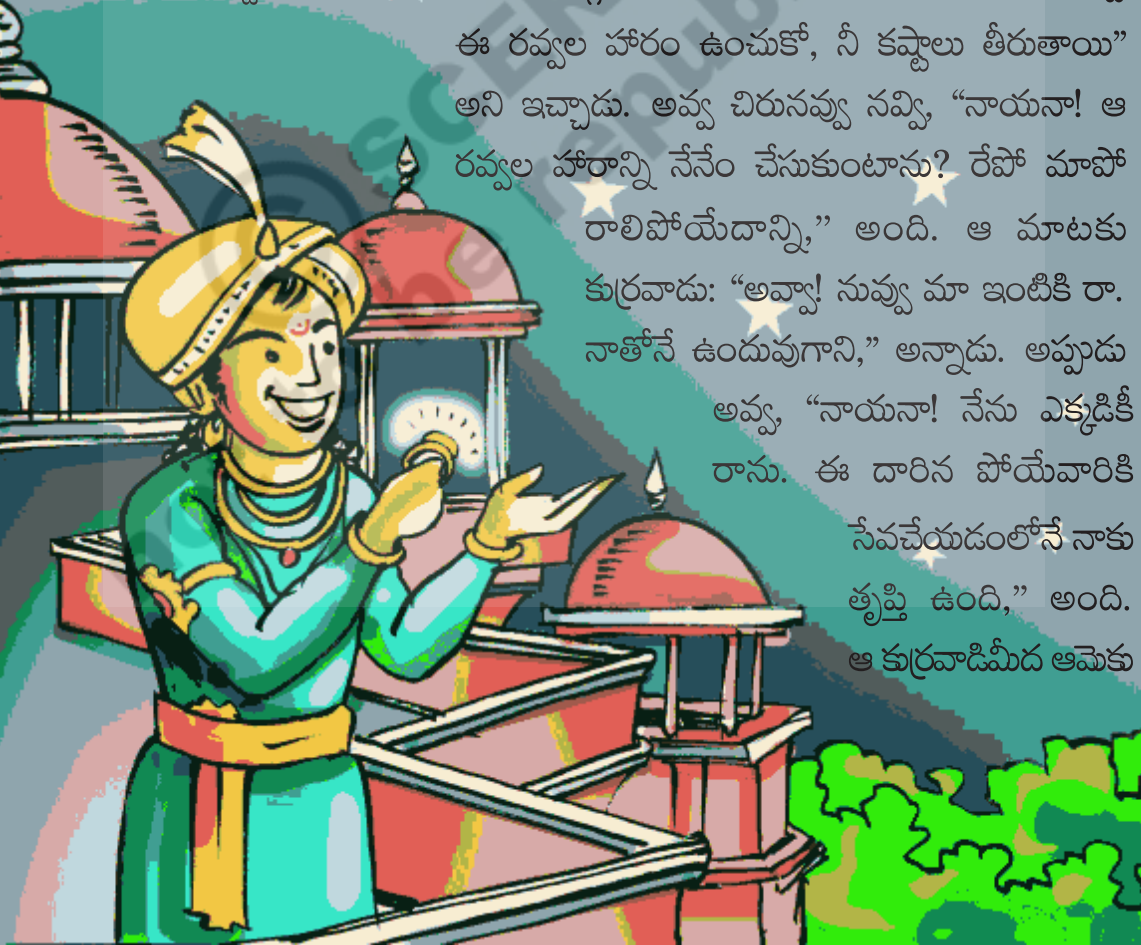

యూనిట్ 4 16. చందమామలో అవ్వ

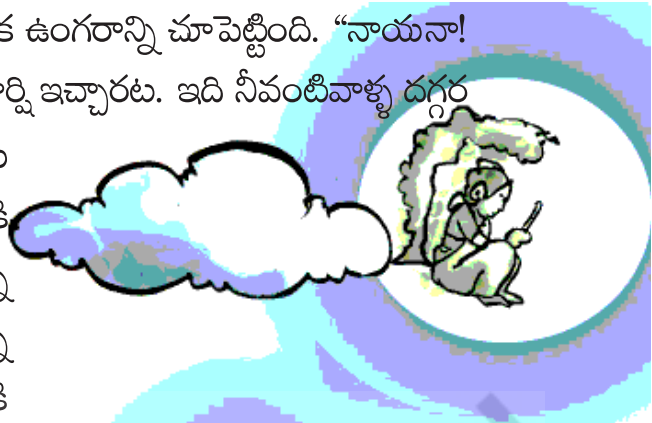
అనగనగా ఒక గ్రామంలో పెద్ద మర్రిచెట్టు ఉండేది. ఆ చెట్టుకింద చిన్న పూరిగుడిసె. ఆ గుడిసెలో ఒక అవ్వ ఉండేది. ఆ అవ్వ గవ్వలు అమ్ముకుంటూ జీవిస్తూండేది. ఒకరోజు సాయంత్రం పెద్ద వాన కురుస్తున్నది. బాగా తడిసిన ఒక కుర్రవాడు గుర్రమీద వచ్చి మర్రిచెట్టుకింద ఆగాడు. అవ్వ జాలిపడి అతన్ని లోపలికి రమ్మని పిలిచింది. గుర్రాన్ని చెట్టుకు కట్టి కుర్రవాడు ఇంటి లోపలికి వచ్చాడు. వాన తగ్గలేదు.

అవ్వ కుర్రవాడికి బువ్వపెట్టింది. ఆకలితో ఉండడంవల్ల కాదనలేక తిన్నాడు. చాప ఇచ్చి కుర్రవాణ్ణి పడుకోమంది. “అవ్వా! నువ్వు తిన్నావా బువ్వ?” అని అడిగాడు. అవ్వ మాటలాడలేదు. అవ్వ వండుకొన్న బువ్వ తినకుండా తనకు పెట్టిందన్న విషయం అర్థమై కుర్రవాడు బాధపడ్డాడు. తెల్లవారింది. వాన తగ్గింది. కుర్రవాడు బయలుదేరుతూ, “అవ్వా!

ఈ రవ్వల హారం ఉంచుకో, నీ కప్పాలు తీరుతాయి” అని ఇచ్చాడు. అవ్వ చిరునవ్వు నవ్వి, “నాయనా! ఆ రవ్వల హారాన్ని నేనేం చేసుకుంటాను? రేపో మాపో రాలిపోయేదాన్ని,” అంది. ఆ మాటకు కుర్రవాడు: “అవ్వా! నువ్వు మా ఇంటికి రా. నాతోనే ఉండువుగాని,” అన్నాడు. అప్పుడు అవ్వ, “నాయనా! నేను ఎక్కడికీ రాను. ఈ దారిన పోయేవారికి సేవచేయడంలోనే నాకు తృప్తి ఉంది,” అంది. ఆ కుర్రవాడిమీద ఆమెకు

అభిమానం కలిగింది. తన దగ్గరున్న ఒక ఉంగరాన్ని చూపెట్టింది. “నాయనా! ఈ ఉంగరం మా పూర్వీకులకు ఓ మహర్షి ఇచ్చారట. ఇది నీవంటివాళ్ళ దగ్గర ఉంటే చాలా మంచిది. ఇది రెండు కోర్కెలను తీరుస్తుంది. దీన్ని స్వార్థానికి ఉపయోగించకు. అంటూ ఉంగరాన్ని కుర్రవాడి చేతిలో పెట్టింది. దాన్ని తీసుకొని ఆ కుర్రవాడు తన ఊరికి వెళ్ళిపోయాడు. ఆ కుర్రవాడు ఎవరో కాదు! ఆ దేశపు రాజకుమారుడు.

కొంతకాలం గడిచింది. ఒక వారం రోజులపాటు కుండపోతగా వర్షం కురిసింది. చెరువులు తెగిపోయాయి. నదులు పొంగాయి. పండిన పంటచేలు కొట్టుకుపోయాయి. ఆ సంవత్సరం కరవు వచ్చింది. ఆకలితో ప్రజలు చచ్చిపోతున్నారు. రాజకుమారుడికి, అవ్వ ఇచ్చిన ‘ఉంగరం’ విషయం గుర్తుకువచ్చింది. దాన్ని తీసుకొన్నాడు.

“ఉంగరమా! నా బంగారు తల్లీ! ఈ దేశ ప్రజలకందరికీ ఒక ఏడాదికి సరిపడే ఆహారధాన్యాలు ఇయ్యమ్మా!”, అని కోరాడు. వెంటనే దేశంలో అందరికీ ఒక సంవత్సరానికి సరిపడేటన్ని గింజల మూటలు రాజధానిలో ప్రత్యక్షమయాయి. రాజకుమారుడు వాటిని ప్రజలకు పంచిపెట్టాడు. అందరూ రాజకుమారుణ్ణి పొగిడారు.

కొన్నాళ్ళ తరవాత, రాజకుమారుడికి అవ్వను చూడాలని అనిపించింది. మర్రిచెట్టుదగ్గరికి వెళ్ళాడు. తనకు బువ్వపెట్టిన అవ్వ లేదు. అవ్వకోసం విచారించాడు. అవ్వ చనిపోయిందని తెలుసుకున్నాడు. రాజకుమారుడు బాధతో ఇంటికి వచ్చాడు. ఆ రాత్రి మేడమీద పడుకున్నాడు. ఆకాశంలో చంద్రుడు కనిపించాడు. రాజకుమారుడికి మెరుపులాంటి ఆలోచన వచ్చింది. వెంటనే ఉంగరంతీసి, “ఓ ఉంగరమా! ఆ అవ్వ రూపం నాకు చంద్రబింబంలో కనిపించేలా చెయ్యి; అందులో ఎప్పటికీ నిలిచిపోయేలా చెయ్యి!” అని వరం కోరాడు. అప్పటినుంచి అవ్వ చంద్రుడిలో కనిపిస్తూ ఉందిగదా మనకు!

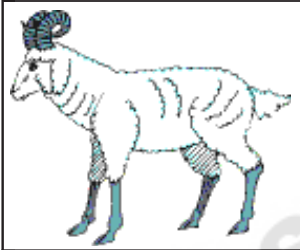
ఇవి చేయండి

I వినండి - మాట్లాడండి

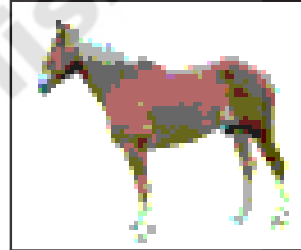
- (అ) పాఠంలో ఉన్న చిత్రాన్ని గురించి మాట్లాడండి.
- (ఆ) ఈ కథను మీ సొంతమాటల్లో చెప్పండి.
- (ఇ) “కరవు” అంటే ఏమిటి? కరవు ఎందుకు వస్తుంది? కరవు వచ్చినప్పుడు ఏం జరుగుతుంది?
- (ఈ) కథలలో కుర్రవాడు గుర్రంమీద వెళ్లాడు కదా! మరి నేటి రోజుల్లో వేటిని ఉపయోగిస్తున్నాము?
- (ఉ) కింది బొమ్మలు చూడండి. వాటిని గురించి మాట్లాడండి.

గొర్రె

మరిచెట్టు

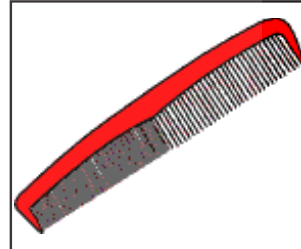
గుర్రం

అవ్వ

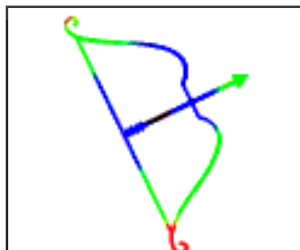
పువ్వు

దువ్వెన

బస్సు

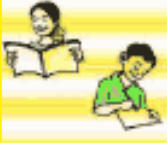
ధనుస్సు

శిరస్సు

II చదవండి

(అ) కింది పదాలను చదవండి.

కర్ర	జీలకర్ర	అవ్వ	లెస్స	వయస్సు
బుర్ర	చెట్టుతొర్ర	బువ్వ	బస్సు	యశస్సు
తొర్ర	కర్ర ఆవు	గవ్వ	లస్సీ	సరస్సు
కర్ర	బుర్రపాలెం	జువ్వ	అస్సాం	శిరస్సు
జెర్ర	బుర్రమీసం	జువ్వి	బుస్సీ	మనస్సు
మర్ర	మర్రనీడ	గువ్వలు	కస్సుబుస్సులు	ధనుస్సు

(ఆ) కింది వాక్యాలను చదవండి.

మర్రచెట్టు నీడలోన గొర్రె ఉన్నది.

జెర్ర తొర్రలోనుంచి పాకుతూ వచ్చింది.

అవ్వ రవ్వలడ్లు తెచ్చింది.

మామయ్య గవ్వల దండ కొన్నాడు.

బాబాయి లస్సీ తాగాడు.

(ఇ) పాఠంలోని ' , , , ' ఒత్తున్న అక్షరాలు గల పదాలను గుర్తించి గీత గీయండి.
అలాంటివి మరికొన్ని చెప్పండి.

(ఈ) కింది పదాలలో గీత గీసిన అక్షరానికి ' ' ఒత్తు చేర్చి చదవండి, రాయండి.

చితం	-
చరిత	-
కమం	-
మాత	-
దోహం	-
రాతి	-

(ఉ) కింది పదాలలో గీత గీసిన అక్షరానికి 'వ' ఒత్తు చేర్చి చదవండి, రాయండి.

- సామి -
ఈశరుడు -
అహానం -
పరతం -
జరం -

(ఊ) కింది పదాలలో గీత గీసిన అక్షరానికి 'స్' ఒత్తు చేర్చి చదవండి, రాయండి.

- జలా -
అపర -
ప్రోతాహం -
ఉతవం -
ఉతాహం -

(ఎ) కింది పదాలలో కింద గీత గీసిన అక్షరాల తేడాను గమనిస్తూ చదవండి.

- దాక్ష - ద్రాక్ష   దారం - ద్వారం   నరు - నర్సు
చైతం - చైత్రం   విశం - విశ్వం   ఉతవం - ఉత్సవం
యంతం - యంత్రం   సాతి - స్వాతి   పరు - పర్సు

(అ) కింది వాక్యాలు చదవండి. పాఠం ఆధారంగా ఇవి ఎవరు ఎవరితో అన్నారో చెప్పండి. రాయండి.

1) నా బంగారు తల్లీ!

2) నేను ఎక్కడికీ రాను.

3) మా ఇంటికి రా!

4) ఓ మహర్షి ఇచ్చాడు.

5) ఎప్పటికీ నిలిచిపోయేలా చేయి.

III రాయండి

(అ) కింది గుణింతాలను చదవండి. వాటికి ఒత్తులు చేర్చి రాయండి.

(ర - ూ, వ - ృ, స - ౄ)

ర	రా	రి	రీ	రు	రూ	రె	రే	రై	రౌ	రో	రౌ	రం
ర్ర	ర్రా	ర్రి	ర్రీ	ర్రూ								

వ	వా	వి	వీ	వు	వూ	వె	వే	వై	వౌ	వో	వౌ	వం
వ్వు	వ్వు	వ్వి	వ్వి									

స	సా	సి	సీ	సు	సూ	సె	సే	సై	సౌ	సో	సౌ	సం
స్వ	స్వా	స్వి	స్వి									

(ఆ) కింది పదాలకు ' ూ, ృ, ౄ ' చేర్చి రాస్తూ చదవండి.

మరితొర	-	బువ	-	లెస	-
జెరి	-	జువి	-	బసు	-
జీలకర	-	గువలు	-	అసాం	-
గొరె	-	గవ	-	మనసు	-
కరి ఆవు	-	రవలు	-	యశసు	-

(ఇ) ' ూ, ృ, ౄ ' ఒత్తులు ఉన్న అక్షరాలు గల పదాలు రాయండి.

(ఈ) కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. చందమామ ఎలా ఉంటాడు?

---

2. అప్పు కుర్రవాడికి ఏం సహాయం చేసింది?

---

3. ఈ పాఠానికి ఇంకే పేరు పెట్టవచ్చు? ఎందుకు?

IV సృజనాత్మక వ్యక్తీకరణ

(అ) అవ్వ బొమ్మ గీయండి. అవ్వ గురించి రాయండి.

Blank space for drawing and writing.

(ఆ) పాఠం ఆధారంగా అవ్వకూ కుర్రవాడికీ మధ్య జరిగిన మాటలను నాటకీకరణ చేయండి.

V ప్రశంసాపూర్వకమయిన పనులు / ప్రాజెక్టుపనులు

(అ) 'ఓ, ఏ, న' వచ్చే బొమ్మలు సేకరించండి. చార్టులో అతికించండి. ప్రదర్శించండి. వాటిని ఇతర భాషల్లో ఏమంటారో రాయండి.

ఉదా: దువ్వెన, బస్సు, గుర్రం....

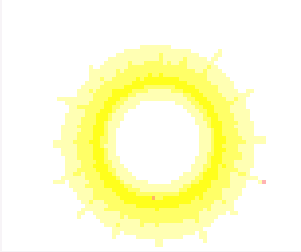

నేనివి చేయగలనా?

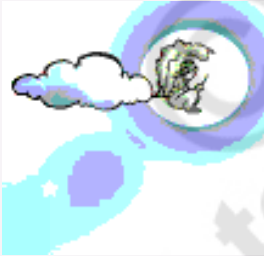
1. పాఠంలో ఉన్న చిత్రాన్ని గురించి మాట్లాడగలను. కథను సొంతమాటల్లో చెప్పగలను. ఔను / కాదు
2. పాఠంలోని కథను ధారాళంగా చదవగలను. గుర్తించగలను. ఔను / కాదు
3. ఓ, ఏ, న ఒత్తులు గల అక్షరాలున్న పదాలను, వాక్యాలను చదవగలను. రాయగలను. ఔను / కాదు
4. ఓ, ఏ, న ఒత్తులు గల అక్షరాలున్న పదాలను, వాక్యాలను చూడకుండా రాయగలను. ఔను / కాదు
5. బస్సు బొమ్మ గీసి దాన్ని గురించి రాయగలను నా బస్సు ప్రయాణ అనుభవాలను చెప్పగలను. ఔను / కాదు

చైత్ర, వైశాఖ మాసాల్లో
వసంత ఋతువు వస్తుంది
లేత చిగుళ్లతో చెట్లను నింపుతూ
మనసు పరవశింపజేస్తుంది.

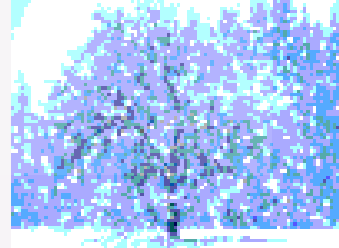
జ్యేష్ఠ, ఆషాఢమాసాల్లో
గ్రీష్మ ఋతువు వస్తుంది
ఎర్రని సూర్యుని వేడిమితో
భగభగ మంటలు రేపుతుంది.

శ్రావణ, భాద్రపదమాసాల్లో
వర్ష ఋతువు వస్తుంది
వానజల్లులు కురిపిస్తూ
చెరువులను నింపేస్తుంది.

ఆశ్వయుజ, కార్తికమాసాల్లో
శరదృతువు వస్తుంది
చల్లని వెన్నెల కాంతులనిస్తూ
మెల్లగ చలిని తెస్తుంది.

మార్గశిర, పుష్య మాసాల్లో
హేమంత ఋతువు వస్తుంది
మంచుబిందువులను కురిపిస్తూ
గజగజమని వణికిస్తుంది.

మాఘ, ఫాల్గుణ మాసాల్లో
శిశిర ఋతువు వస్తుంది
పండుటాకులను రాల్చేస్తూ
వసంత ఋతువును పిలుస్తుంది